

בס"ד

נושא חודש "עז כנמר"

"יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר, וקל כנשר, ורץ כצבי, וגיבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים" (אבות, כ, ה)

האדם בעבודת ה' אם הוא יתנהל כרגיל, כמו בטבע שלו, לא יצליח לקיים את המצוות ולהתנהל בעולם כראוי. אדם מטבעו הוא עצלן, נסחף אחרי החברה, נסחף אחרי התאוות שלו והדברים שמתחשקים לו בלי מחשבה על ההשלכות. עבודת המידות היא עבודה מרכזית מאד והיא מחנכת את האדם לשבור את הטבע הרע שלו במקרים בהם הדבר פשוט מזיק לו.

"עז כנמר" הוא אחד מארבעת הביטויים בהם משתמש התנא במסכת אבות, לעורר את האדם לעבודת בוראו.

במערך הזה נתמקד בעבודת המידות בארבעה מערכים

1. זריזותו של נמר
2. סקרנות
3. דחיית סיפוקים
4. לחץ חברתי

3. מערך דחיית סיפוקים/סבלנות

החניך יבין שדחיית סיפוקים משתלמת, והסבלנות היא מידה חשובה מאד.

פתיחה-דיון

מהי סבלנות?

מחלקים לכל ילד סוכריה ואומרים להם שמי שישמור על הסוכריה עד סוף הפעולה יקבל עוד אחת. מי שלא ישמור ויאכל עכשיו יפסיד.

איפה אפשר להיות סבלן? החניכים יתנו דוגמאות- כשאני ממהר לצאת מהכיתה להפסקה ויש עוד הרבה ילדים שרוצים לצאת, כשאמא מכינה לי אוכל ואני רעב מאוד אבל זה לוקח לה יותר זמן משחשבתי, כשאני מחלק מהחטיף שלי לאחרים לפני שאני מתחיל לאכול וכו'...

משחק ידיים

החניכים עומדים בשני תורים וצריכים לתת ידיים. המדריך עומד רחוק בצד השני של המגרש.

הם צריכים ביחד בתור להגיע ראשונים למדריך. (אפשר לעשות צוות מול חניכים) אם מישהו יוצא מהתור או עוקף או שנעזבות הידיים כל התור חוזר להתחלה ומתחיל את הדרך מחדש.

אפשר לעשות שתי קבוצות כאלה של שני תורים ותחרות ביניהם.

סיפור יעקב ורחל (נספח א')

מה מיוחד ביעקב? מה היה קשה לו?

מה היה קשה במשחק?

יעקב היה סבלן וידע לחכות שבע שנים כדי להתחתן עם רחל, וגם כשעבדו עליו הוא עדיין היה סבלן, לא כעס ולא התעצבן, וחיכה עוד שבוע ולאחר מכן עבד שבע שנים נוספות עד שלבסוף קיבל את מה שרצה.

הקושי במשחק הוא שהחניך רוצה לרוץ מהר יותר ממי שמצדו, רוצה לעקוף את התור, אבל הוא חייב לחכות ולעצור את עצמו ואת מה שמתחשק לו לעשות כדי לבצע את המשימה בשלמות שלא תתנתק היד ושלא יעקוף בתור.

כשאנחנו מתנהגים בסבלנות ויודעים לדחות את הסיפוקים שלנו (לנצח) אנחנו מתקדמים בצורה טובה יותר ונכונה יותר. אנחנו יכולים להמנע מכעס הדרך זו של סבלנות.

מחלקים סוכריה שניה למי שהצליח לשמור על הסוכריה שלו מתחילת הפעולה.

מביאים להם סוכריה נוספת ומאתגרים אותם שינסו לשמור על הסוכריה עד לפעולה הבאה. מי שיצליח ויתגבר על הרצון לאכול אותה מיד ירוויח פי שניים! אנחנו צריכים לדעת לדחות את הסיפורים שלנו ולזכור שאם אנחנו נשלוט בהם אנחנו נוכל לקבל פי שניים מהדברים שאותם אנחנו ככ רוצים. כמו שקרה עם הסוכריות.

יצירה

אם נותר זמן במערך

בנות- רחל אימנו- קישוט מטפחת מאלבד.

בנים- יעקב אבינו- הכנת זקן מצמר גפן וחוט.

ציוד לפעולה

*שקיות של סוכריות *אביזרים ליצירות של רחל ויעקב.

יעקב ורחל

יעקב אבינו הגיע לחרן. שם ליד הפאר פגש את רחל, בתו של לבן, וברגע שנפגשו מבטיהם ליד האבן הגדולה שסתמה את הבאר – התאהבו.

פנה יעקב לדודו, לבן הארמי, וביקש לשאת את רחל לאישה: "אֶעֱבְדָּךָ שִׁבְעַת שָׁנִים בְּרַחֵל בִּתְּךָ הַקְטָנָה."

לבן הסכים מיד, הצעה מצוינת, אמר בלבו, ארוויח רועה צאן לשבע שנים!

אך לפני שלחצו את היד להסכמה, הביט יעקב לתוך לובן עיניו של לבן וחידד מילותיו:

"לבן, אֶעֱבְדָּךָ... בְּרַחֵל" – בְּרַחֵל וְלֹא בְּאַחוּתָהּ לָאָה, אֶת רַחֵל אֲנִי מִבְקֵשׁ, וְלֹא אֶת אַחוּתָהּ לָאָה.

"בִּתְּךָ" – כלומר, רחל בתך, שלא תביא אחרת מן השוק ושמה רחל.

"הקטנה" – שלא תחליף שמונתן זו בזו. שלא תקרא ללאה רחל, שלא תתבלבל.

ולבן הארמי חייך וצהל – מוסכם!

מפוח אהבתו את רחל הפך יעקב מיושב אוהלים לרועה צאן מצטיין. העדר השתבח, הצמר גדל, הכבשים התרבו ופעו, ולבן הארמי וכל תושבי חרן שמחו. וכל העת עבד יעקב קשה ולא התעצל – כל כך אהב הוא את רחל.

תמו שבע השנים, ומרוב אהבה הן נדמו ליעקב "כִּימִים אֶחָדִים". עכשיו הרועה המצטיין מתחיל לחתונה להתכונן!

בינתיים הולך לבן לכיכר העיר, אוסף את כל אנשי המקום ומשיח להם בקול מתקתק מזימה שרקח:

"חברים יקרים, בְּוֹדָאֵי שְׁמַתָּם לֵב שִׁמְאֵז הִגִּיעַ יַעֲקֹב אַחֵינִי הָאֱהוּב אֲנִי מוֹצֵפִים בְּשִׁפְעַע וטוב. בְּאַרְוֵיתֵנוּ מְלֹאוֹת מִי גַשְׁמִים, פְּרוּחִים וּמִינֵי דָגָן צוּמְחִים, הַצֵּאֵן גָּדֹל וּמִתְרַבֶּה, הַצֵּמֶר מְשׁוּבָּח, הַחֶלֶב נִיגֵר וְנִשְׁפָּךְ. אִם תִּרְצוּ, אוֹכֵל לְדֹאוֹג שִׁיעֲקֹב יִישָׂאֵר אִיתָנוּ שִׁבְעַת שָׁנִים נֹסְפוֹת. זֹאת מְשִׁימָה פְּשׁוּטָה וְקֹלָה – אַחֲלִיף לֹו בְּיוֹם הַחַתּוּנָה אֶת הַכֹּלָה, בְּמָקוֹם רַחֵל אֶת לָאָה, וַיַּעֲקֹב לֹא יוֹתֵר, הוּא יִישָׂאֵר, יַעֲבֹד, יִקְוֶה וַיִּיחַל עַד שִׁיקְבֵּל אֶת רַחֵל. רַק כְּדֵי שְׁאוּכַל לְסַמּוֹךְ עֲלֵיכֶם שְׁלֹא תִגְלוּ לַיַּעֲקֹב אֶת הַסּוּד, אֲנִי

דורש משפונות (כסף, מטבעות, אוצרות). אשמור עליהם היטב, מילה של לבן זו מילה, אחרי החתונה תקבלו את כל המשפונות בחזרה!"

כל אנשי המקום נתנו לו, ללבן הארמי, כסף לרוב. אך לבן הארמי הרמאי את המשפונות שקיבל לא שמר, הוא קנה בהם את כל צורכי החתונה: תרנגולים מפותמים, כלים נאים, תכשיטים לנשים, מתנות לאורחים.

לחתונה התקבצו האורחים מקרוב ומרחוק, היין זרם בשפע, ולבן של יעקב היה טוב עליו. וכשירד הלילה ונהיה מאוחר, פתאום הרגישו אנשי העיר מין עקצוץ. "לא נעים", חשבו בלבם, "יעקב בחור טוב, הביא לנו שפע, ואנחנו גומלים לו בהסתרת סוד?" החליטו כולם פה אחד לעמוד בהסכם שסיכמו עם לבן, אך לרמוז ליעקב מי היא באמת הכלה.

הם שרו במלוא גרון: "הא ליא, הא ליא!", וציפו שיבין שהכלה היא לאה.

אך יעקב אינו שם לב, רק על רחל הוא חושב. וכשקם אחרון האורחים מהשולחן, פנה יעקב לביתו לפגוש את רחל, כלתו. בחושך קרא לה "רחל". הכלה הייתה שקטה, ומהתרגשות שקע יעקב בשינה עמוקה. ובבוקר, באור היום, ראה שאינו נשוי לרחל אלא לאחותה לאה!

אבל יעקב לא התרגז, לא כעס ולא צעק, רק הבין את הרמאות אבל נזהר שלא להפסיד הכל, חיכה בסבלנות אחרי שבוע קיבל את רחל לאישה, והתחיל לעבוד עוד שבע שנים מחדש אצל לבן.

וגם רחל ידעה לוותר, וידעה לחכות והייתה סבלנית עד שלבסוף נישאו השניים באושר ואושר.